

ยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงาน
เขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
STRATEGIES FOR EDUCATIONAL QUALITY UPGRADING OF SCHOOL UNDER
NAKHON RATCHASIMA PRIMARY EDUCATIONAL SERVICE AREA OFFICE 2

กานต์ เนตรกลาง
KANT NETKLANG
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
NAKHON RATCHASIMA RAJABHAT UNIVERSITY
นครราชสีมา
NAKHON RATCHASIMA

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครู จำนวน 354 คน เครื่องมือการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนซึ่งมีความเที่ยงทั้งเท่ากับ 0.95 แบบประเมินความเป็นไปได้ ความเป็นประโยชน์ ความถูกต้อง และความเหมาะสม และการสนทนากลุ่ม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน พบว่า คุณภาพการศึกษาของโรงเรียน ภาพรวม อยู่ในระดับน้อย ยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 มี 6 ยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ประกอบด้วย ผลผลิต ผลลัพธ์ 7 ตัวชี้วัด 5 กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนา ระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย ผลผลิต ผลลัพธ์ 4 ตัวชี้วัด 4 กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากำลังคนรวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย ผลผลิต ผลลัพธ์ 8 ตัวชี้วัด 6 กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพ ประกอบด้วย ผลผลิต ผลลัพธ์ 5 ตัวชี้วัด 5 กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ประกอบด้วย ผลผลิต ผลลัพธ์ 6 ตัวชี้วัด 5 กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ที่ 6 จัดสรรทรัพยากรในระบบการศึกษาเพื่อสร้างความรับผิดชอบและลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ ประกอบด้วย ผลผลิต ผลลัพธ์ 5 ตัวชี้วัด 7 กลยุทธ์ และผลการประเมินยุทธศาสตร์ ภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

คำสำคัญ : ยุทธศาสตร์, การยกระดับคุณภาพการศึกษา, การประเมินยุทธศาสตร์

ABSTRACT

The main research purpose was to develop strategies for upgrading educational quality of schools. Research method was divided into 3 phases. The instrument were questionnaire with the reliability of 0.95, evaluate form on feasibility, utility, accuracy,

and appropriateness, and focus group of 9 experts. Data were analyzed by packaged program. Data was analyzed by percentage, mean, and standard deviation. The research found that the educational quality of the schools was at a low level. Strategies for enhancing the educational quality of schools as the followings: the strategy for enhancing the quality of education of schools, under Nakhon Ratchasima Primary Educational Service Area Office 2, was divided into six strategies; (1) to expand access to education services and lifelong learning, consisting of one output, 7 strategies, and 5 indicators, (2) to promote and develop digital technology for education, consisting of one output, 4 strategies, and 4 indicators, (3) to develop human resources, including research that corresponds to the needs of community development, consisting of one output, 8 strategies, 6 Indicators. (4) to develop teachers and educational personnel according to professional standards, consisting of one output, 5 strategies, 5 indicators, (5) to promote participation in school quality improvement, consisting of one output, 6 strategies, 5 indicators, and 6), to allocate resources in the education system to create responsibility and reduce disparities between areas, consisting of one output, 5 strategies, 7 indicators. An evaluation of the strategy for enhancing the quality of education of schools was at a highest level.

Keywords : Strategy, Educational quality upgrading, Strategy evaluation

บทนำ

คุณภาพการศึกษาไทยมีสาเหตุจากหลายปัจจัย ใจกลางของปัญหาคุณภาพการศึกษาไทยไม่ใช่การขาดทรัพยากร แต่เป็นการขาดประสิทธิภาพในการใช้ทรัพยากรอันเนื่องมาจากการขาดความรับผิดชอบของระบบการศึกษาต่อนักเรียนและผู้ปกครองนั่นเอง (สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย, 2557, น. 27) การเริ่มการปฏิรูปคุณภาพการศึกษาจึงต้องมุ่งตรงไปที่การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานให้เกิดความรับผิดชอบ รัฐก็มีบทบาทสำคัญในการจัดการศึกษาในรูปแบบต่าง ๆ (องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ, น. 2555) ซึ่งแนวทางการสร้างความรับผิดชอบมีอยู่ 2 แนวทางหลัก ได้แก่ การปรับปรุงให้สายความรับผิดชอบเชื่อมต่อกันมากขึ้น อีกแนวทางหนึ่งคือ การทำให้โรงเรียนและครูต้องรับผิดชอบต่อผู้ปกครองโดยตรงในสายความรับผิดชอบ ทั้งนี้ รัฐยังมีบทบาทหลักในการอำนวยความสะดวกและสร้างกลไกให้ผู้ปกครองและสังคมสามารถกำกับและตรวจสอบโรงเรียนได้ง่ายขึ้น ดังเช่น การปรับปรุงข้อสอบมาตรฐานให้มีคุณภาพและการเปิดเผยข้อมูลผลการสอบระดับโรงเรียน ซึ่งเป็นแกนหลักของการสร้างความรับผิดชอบเป็นหน้าที่ของสถาบันทดสอบทางการศึกษาแห่งชาติ (องค์การมหาชน)

จากกรอบแนวคิดความรับผิดชอบของระบบการศึกษาดังที่ได้กล่าวมา การปฏิรูประบบการศึกษาให้มีความรับผิดชอบเพิ่มสูงขึ้นมีแนวทางดำเนินการโดยปรับปรุงหลักสูตรแกนกลาง สื่อ เทคโนโลยี และตำราเรียนให้มีความทันสมัยสอดคล้องกับทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 และทักษะอื่นที่ผู้ปกครอง นักเรียน ชุมชน และภาคอื่น ๆ ต้องการ จัดให้มีปรับปรุงระบบการสอบมาตรฐานให้เป็นการสอบไล่แบบ Literacy based เพื่อให้สามารถประเมินผู้เรียนได้ว่ามีทักษะตรงกับหลักสูตรแกนกลางที่ได้รับการปรับปรุงใหม่หรือไม่ และ

สามารถสะท้อนคุณภาพการสอนของโรงเรียนและครูได้ ควรมีการปรับปรุงระบบการประเมินคุณภาพโรงเรียน และการประเมินผลงานครูให้เชื่อมโยงกับผลการสอบมาตรฐานที่ปรับปรุงใหม่ของนักเรียน และเชื่อมโยง ผลประเมินดังกล่าวเข้ากับผลตอบแทนที่ครูจะได้รับ เพื่อสร้างแรงจูงใจให้โรงเรียนและครูรับผิดชอบ ต่อผู้ปกครองนักเรียน ชุมชนและภาคีอื่นๆ และปรับระบบฝึกอบรมและพัฒนาครูให้สอดคล้องกับการสอนความรู้ และทักษะแห่งศตวรรษที่ 21 นอกจากนี้ การปรับระบบการเงินเพื่อการศึกษาให้มีลักษณะเป็นเงินอุดหนุน รายบุคคลมากขึ้น ซึ่งจะช่วยให้โรงเรียนมีความรับผิดชอบต่อผู้ปกครองและนักเรียนมากขึ้น รวมถึงการเพิ่มระดับ การแข่งขันเพื่อพัฒนาคุณภาพการเรียนการสอน เพราะหากโรงเรียนไม่มีคุณภาพหรือไม่มีความรับผิดชอบต่อ โรงเรียนจะได้รับเงินอุดหนุนน้อยลงเนื่องจากผู้ปกครองและนักเรียนเลือกเข้าเรียนในโรงเรียนอื่น (บรรจบ บุญจันทร์, กานต์ เนตรกลาง และ อริสา นพคุณ, 2560) แนวทางทั้ง 4 ประการ มีความสอดคล้องและ สนับสนุนเป้าหมายของยุทธศาสตร์การขับเคลื่อนการปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐานเดิมของกระทรวงศึกษา ทั้ง 4 มิติ ได้แก่ การพัฒนาคุณภาพผู้เรียน การพัฒนาคุณภาพครู การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และการพัฒนา คุณภาพการบริหารจัดการ ประเด็นสำคัญเร่งด่วนคือการพัฒนาระบบการประเมินผลครู และระบบสนับสนุน การพัฒนาทักษะครูซึ่งประกอบด้วยประเด็นสำคัญ ได้แก่ ระบบการประเมินผลครูเพื่อเลื่อนขั้นเงินเดือน ที่เหมาะสม ระบบการประเมินผลครูเพื่อเลื่อนวิทยฐานะที่เหมาะสม แนวทางในการปรับปรุงระบบการประเมิน ผลครู ซึ่งเชื่อมโยงกับความรู้และความสามารถในการสอนของครู และผลการเรียนของนักเรียน แนวทาง ในการใช้คะแนนสอบมาตรฐานของผู้เรียนในการประเมินผลครูที่เป็นธรรมและจูงใจให้พัฒนาประสิทธิภาพ การสอน และแนวทางการพัฒนาทักษะและคุณภาพการจัดการเรียนรู้ของครูในศตวรรษที่ 21

จะเห็นว่า การพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาและแหล่งเรียนรู้ยุคใหม่ควรคำนึงถึงความเหมาะสมของ ระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษาในปัจจุบัน (ศิริชัย กาญจนวาสี, 2553) สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เป็นหน่วยงานทางการศึกษาซึ่งอาจมีปัญหาดังกล่าวเกี่ยวกับภาพรวมของการ จัดการศึกษาไทยที่ผู้วิจัยมีบทบาทหน้าที่ประการหนึ่งที่จะต้องร่วมพัฒนาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ในฐานะคณะกรรมการเขตพื้นที่การศึกษาที่กำลัง ประสบปัญหาเรื่องคุณภาพการศึกษาเช่นเดียวกับที่กล่าวข้างต้น ด้วยเหตุนี้ จึงมีความจำเป็นเร่งด่วนที่จะต้อง สร้างยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ให้สูงขึ้น ทั้งนี้เพื่อเป็นสารสนเทศสำหรับการกำหนดนโยบาย และการวางแผนการยกระดับ คุณภาพการศึกษาสำหรับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2
2. เพื่อสร้างยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
3. เพื่อประเมินยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ประโยชน์ของการวิจัย

1. ทำให้ทราบระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2
2. ได้ยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2
3. ทำให้ทราบผลการประเมินยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2
4. ทำให้ได้สารสนเทศสำหรับการกำหนดนโยบาย และการวางแผนการยกระดับคุณภาพการศึกษา สำหรับเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2

วิธีดำเนินการวิจัย

การศึกษายุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผู้วิจัยได้นำเสนอวิธีดำเนินการวิจัยโดยแบ่งออกเป็น 3 ระยะดังต่อไปนี้

ระยะที่ 1 การศึกษาคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2

1. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2
2. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง มีดังนี้
 - 2.1 ประชากร ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำนวน 1,800 คน (สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2, 2560)
 - 2.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำนวน 354 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) ที่ระดับความคลาดเคลื่อนร้อยละ 5 จากนั้นดำเนินการสุ่มอย่างง่าย (Simple random sampling)
3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ซึ่งแบบสอบถามมีลักษณะเป็นแบบมาตรวัดประมาณค่า 5 ระดับ ค่าความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามรายข้อกับนิยามเชิงปฏิบัติการ IOC ระหว่าง 0.80-1.0 นำไปทดลองใช้กับผู้บริหารสถานศึกษาและครูในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน ได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ 0.95
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนมีนาคม 2561 ได้รับแบบสอบถามคืนจำนวน 354 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 100
5. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์ข้อมูลโดยการคำนวณหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ระยะที่ 2 การสร้างยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

การสร้างยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ผู้วิจัยใช้หลักการสร้างยุทธศาสตร์โดยการสังเคราะห์แนวคิดของนักวิชาการทั้งในและต่างประเทศ เช่น สมบูรณ์ ศิริสรธริทธิ (2547, น. 136-140) McCauley, Moxley, and Velsor (1998, pp. 4-8)

1. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ ยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

2. แหล่งข้อมูล ได้จากการสังเคราะห์เอกสารและงานวิจัยเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษา และการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ (Focus group) จำนวน 9 คน ซึ่งคัดเลือกแบบเจาะจงโดยกำหนดเกณฑ์ในการคัดเลือกประกอบด้วย 1) สำเร็จการศึกษาระดับปริญญาเอก สาขาการบริหารการศึกษา ภาวะผู้นำทางการบริหารการศึกษา วิจัยและประเมินผลการศึกษา หรือสาขาที่เกี่ยวข้อง 2) มีประสบการณ์ในการวิจัยเกี่ยวกับรูปแบบการพัฒนา ยุทธศาสตร์การพัฒนา ข้อเสนอเชิงนโยบาย 3) เป็นผู้เกี่ยวข้องกับการกำหนดหรือสร้างยุทธศาสตร์การพัฒนาของหน่วยงานต่าง ๆ

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ร่างยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ซึ่งมี 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ผลผลิต/ผลลัพธ์ ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล โดยการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน มีกรอบการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับยุทธศาสตร์ คือ ความถูกต้อง และความเหมาะสมของการใช้ถ้อยคำสำนวน และระดับของภาษา

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยนำข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิที่ได้รับมาวิเคราะห์เนื้อหาและปรับปรุงเพื่อให้เกิดความสมบูรณ์ของยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ในแต่ละองค์ประกอบ ได้แก่ ผลผลิต/ผลลัพธ์ ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์

ระยะที่ 3 การประเมินยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

1. ตัวแปรที่ศึกษา ได้แก่ การประเมินยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ในด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง

2. กลุ่มเป้าหมายที่ศึกษา ได้แก่ ผู้บริหารการศึกษา ผู้บริหารสถานศึกษา ครู และคณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐานของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 จำนวน 9 คน กลุ่มเป้าหมายได้มาโดยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive selection)

3. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบประเมินความเป็นไปได้ และแบบประเมินความเป็นประโยชน์เกี่ยวกับยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล ระหว่างเดือนเมษายน 2561 โดยการสนทนากลุ่มเกี่ยวกับยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยผู้ทรงคุณวุฒิจำนวน 9 คน

5. การวิเคราะห์ข้อมูล ดำเนินการวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ เพื่อคำนวณค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

ผลการวิจัย

1. ระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 แสดงดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1 ระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ด้านหลักสูตร สื่อการสอน และเทคโนโลยี	1.98	.35	น้อย
ด้านระบบการประเมินผลผู้เรียน	2.09	.39	น้อย
ด้านระบบประเมินและพัฒนาคุณภาพครู	2.03	.32	น้อย
ด้านระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษา	2.06	.36	น้อย
ด้านระบบการเงินเพื่อการศึกษา	2.25	.42	น้อย
ภาพรวม	2.08	.25	น้อย

จากตารางที่ 1 ระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระบับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระบับน้อยทุกด้าน

2. ยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 มี 6 ยุทธศาสตร์ ดังนี้

ยุทธศาสตร์ที่ 1 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
 ผลผลิต : ผู้เรียนทุกคนเข้าถึงการศึกษาที่มีคุณภาพอย่างเท่าเทียมกันในทุกระดับและทุกประเภท
 ผลลัพธ์ : ผู้เรียนเป็นเด็กพิการและด้อยโอกาสได้รับการศึกษาทั้งในระบบ นอกระบบ และตามอัธยาศัย

ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์

- 1) จำนวนปีการศึกษาเฉลี่ยของผู้เรียนในสังกัด
- 2) ร้อยละของกำลังแรงงานที่สำเร็จการศึกษาขั้นพื้นฐาน
- 3) ร้อยละของผู้เรียนต่อประชากรวัยเรียนระดับการศึกษาภาคบังคับ
- 4) ร้อยละของผู้เรียนพิการที่ขึ้นทะเบียนคนพิการได้รับการพัฒนาสมรรถภาพหรือบริการ

5) ร้อยละของผู้ผ่านการฝึกอบรม/พัฒนาทักษะอาชีพระยะสั้น สามารถนำความรู้ไปใช้ในการประกอบอาชีพหรือพัฒนางานได้

6) จำนวนผู้รับบริการจากแหล่งเรียนรู้ในชุมชน

7) จำนวนทุนและแหล่งทุนทางการศึกษา

กลยุทธ์

1) ประกันโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาระดับการศึกษาขั้นพื้นฐานให้แก่ผู้เรียนในทุกพื้นที่ ครอบคลุมถึงเด็กพิการ เด็กด้อยโอกาส และผู้มีความต้องการพิเศษ

2) ส่งเสริมการจัดการศึกษานอกระบบ และการเข้าถึงแหล่งเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความสนใจ และวิถีชีวิตของผู้เรียนทุกกลุ่มเป้าหมาย

3) เร่งสร้างความเข้มแข็งของระบบการเทียบโอนความรู้และประสบการณ์ให้เกิดผลเป็นรูปธรรม

4) จัดหาทุนและแหล่งทุนทางการศึกษา

5) เร่งพัฒนาแหล่งเรียนรู้ที่เอื้อต่อการศึกษาและการเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพมีความหลากหลาย และสามารถให้บริการได้อย่างทั่วถึง

ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา

ผลผลิต : ผู้เรียน สถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับสามารถเข้าถึงทรัพยากร และระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาอย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

ผลลัพธ์ : สถานศึกษาทุกระดับ ทุกประเภท มีศูนย์กลางในการจัดเก็บสื่อการเรียนการสอนดิจิทัล และระบบฐานข้อมูลกลางที่ถูกต้องและทันสมัย

ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์

1) ร้อยละของผู้เรียนในสถานศึกษาที่มีการจัดการเรียนการสอนทางไกลด้วยระบบใดระบบหนึ่ง หรือทุกระบบ เช่น DLIT, DLTV, ETV มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเฉลี่ยสูงขึ้น

2) ร้อยละของสถานศึกษาที่ได้รับบริการอินเทอร์เน็ตความเร็วไม่ต่ำกว่า 30 Mbps

3) จำนวนระบบฐานข้อมูลกลางด้านการศึกษาของประเทศที่ทันสมัย/เป็นปัจจุบัน

4) ระดับความพึงพอใจของผู้เรียนต่อระบบเทคโนโลยีดิจิทัล

กลยุทธ์

1) พัฒนาระบบเครือข่ายเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาและการบริหารจัดการที่ทันสมัยและไม่ซ้ำซ้อน ให้ผู้รับบริการสามารถเข้าถึงได้อย่างทั่วถึงและมีประสิทธิภาพ

2) พัฒนาระบบการจัดทำระบบฐานข้อมูลกลางทางการศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ระบบการรายงานผลของฐานข้อมูลโดยเชื่อมโยงข้อมูลการศึกษาทุกระดับ/ประเภทการศึกษา ให้เป็นเอกภาพเป็นปัจจุบัน และมีมาตรฐานเดียวกัน

3) ผลิตและพัฒนาโปรแกรมประยุกต์หรือสื่อการเรียนรู้อิเล็กทรอนิกส์ให้ผู้เรียน สถานศึกษา และหน่วยงานทางการศึกษาทุกระดับ/ประเภทการศึกษา นำมาใช้เพิ่มคุณภาพการเรียนรู้อย่างเป็นระบบ

4) จัดหาอุปกรณ์/ทรัพยากรพื้นฐานด้านเทคโนโลยีดิจิทัลให้กับผู้เรียนอย่างเพียงพอทั่วถึง และเหมาะสมกับการแสวงหาความรู้ด้วยตนเองอย่างต่อเนื่อง

ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากำลังคนรวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาชุมชน
ผลิต : มีการพัฒนากำลังคนด้านอาชีพ และด้านวิทยาศาสตร์ ด้านเทคโนโลยีดิจิทัลที่มีความรู้

ความสามารถ และสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ

ผลลัพธ์ : ประชาชนมีอาชีพที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาชุมชน รวมทั้งมีผลงานวิจัย
และนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้จริงในเชิงพาณิชย์ และการพัฒนาชุมชน

ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์

- 1) สัดส่วนผู้เข้าเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย ประเภทอาชีวศึกษาต่อสายสามัญ
- 2) ระดับความพึงพอใจของนายจ้างผู้ประกอบการที่มีต่อผู้สำเร็จการศึกษาทางด้านอาชีพ
- 3) ร้อยละของผู้สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มัธยมศึกษาตอนปลาย และอาชีวศึกษา

ได้งานทำ หรือประกอบอาชีพ

- 4) ร้อยละของผลงานวิจัย นวัตกรรม งานสร้างสรรค์ สิ่งประดิษฐ์ได้รับการเผยแพร่/ตีพิมพ์
 - 5) ร้อยละของงานวิจัย และสิ่งประดิษฐ์ที่นำไปใช้ประโยชน์ หรือแก้ไขปัญหาชุมชน
 - 6) จำนวนเครือข่ายการผลิตและพัฒนากำลังคนกับองค์กร/หน่วยงานทั้งในและต่างประเทศ
 - 7) ร้อยละของผู้เรียนสายวิทยาศาสตร์ ในสถาบันอุดมศึกษาระดับอนุปริญญาถึงปริญญาตรี
 - 8) ร้อยละของผู้มีความสามารถพิเศษด้านวิทยาศาสตร์ และด้านอื่น ๆ ที่ได้รับการพัฒนาเพิ่มขึ้น
- กลยุทธ์

- 1) เร่งผลิตและพัฒนากำลังคนสาขาที่จำเป็นต่อการพัฒนาชุมชน อาทิ ด้านอาชีวศึกษา วิทยาศาสตร์
- 2) เร่งผลิตและพัฒนาสมรรถนะกำลังคนทางด้านอาชีพให้ทันกับเปลี่ยนแปลงของเทคโนโลยี

และรองรับพื้นที่เขตเศรษฐกิจพิเศษ

- 3) ส่งเสริมภาพลักษณ์ทางด้านอาชีพ เร่งปรับค่านิยม และวางรากฐานทักษะอาชีพให้แก่ผู้เรียน
- 4) ส่งเสริม สนับสนุนการพัฒนาผู้มีความสามารถพิเศษอย่างต่อเนื่องทุกระดับ
- 5) เสริมสร้างความเข้มแข็งของกระบวนการผลิตและพัฒนากำลังคน โดยสร้างเครือข่ายความ

ร่วมมือตามรูปแบบประชารัฐ ทั้งระหว่างองค์กรภายในและต่างประเทศ

- 6) ส่งเสริมงานวิจัยและนวัตกรรมที่สามารถนำไปใช้ประโยชน์ได้จริง

ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพ

ผลิต : ครูและบุคลากรทางการศึกษาได้รับการพัฒนาให้มีสมรรถนะตามมาตรฐานวิชาชีพ

ผลลัพธ์ : เกิดระบบการพัฒนาครูบุคลากรทางการศึกษาที่มีประสิทธิภาพ และช่วยสร้างขวัญกำลังใจ

ใจให้แก่ครูและบุคลากรทางการศึกษา

ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์

- 1) ร้อยละของครูตามแผนการพัฒนา มีคุณภาพตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 2) ร้อยละของผู้บริหารสถานศึกษาตามแผนการพัฒนา ได้รับการพัฒนาตามเกณฑ์ที่กำหนด
- 3) ร้อยละของครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับการพัฒนาตามมาตรฐานวิชาชีพในหลักสูตร

ที่ครูสภาให้การรับรอง และผ่านการประเมินเพื่อต่ออายุใบอนุญาตประกอบวิชาชีพ

- 4) จำนวนครูและบุคลากรทางการศึกษาที่ได้รับสวัสดิการ และการพัฒนาคุณภาพชีวิตที่ดี
 - 5) ระดับความพึงพอใจของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ที่มีต่อการบริหารงานบุคคล
- ของข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา

กลยุทธ์

1) วางแผนการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาอย่างเป็นระบบให้สอดคล้องกับความต้องการในการจัดการศึกษาทุกระดับ/ประเภทการศึกษา

2) ปรับระบบการพัฒนาครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

3) เร่งรัดพัฒนาผู้บริหารสถานศึกษา รวมทั้งครูประจำการที่สอนไม่ตรงวุฒิ

4) สร้างขวัญกำลังใจ สร้างแรงจูงใจให้กับครู และบุคลากรทางการศึกษา

5) พัฒนาระบบบริหารงานบุคคลของครู และบุคลากรทางการศึกษาให้มีประสิทธิภาพ

ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

ผลผลิต : การมีส่วนร่วมของครู บุคลากรทางการศึกษา ผู้เรียน ผู้ปกครอง คณะกรรมการสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน องค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น และชุมชน ในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

ผลลัพธ์ : มีภาคีเครือข่ายการจัดการศึกษาโดยการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา

ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์

1) จำนวนกลุ่มบุคคลหรือภาคีเครือข่ายที่เข้ามามีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2) ร้อยละของการให้ความร่วมมือของภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษา

3) สัดส่วนของการมีส่วนร่วมในแต่ละลักษณะ (การมีส่วนร่วมในการร่วมคิดและตัดสินใจ

การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและร่วมดำเนินงาน การมีส่วนร่วมควบคุม)

4) จำนวนครั้งของผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องเข้ามาตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียนในรอบปี

5) จำนวนครั้งการให้และรับบริการหรือความช่วยเหลือจากทุกภาคส่วน

6) สัดส่วนของการเข้ามามีส่วนร่วมด้วยความสมัครใจหรืออาสาสมัคร

กลยุทธ์

1) ปฏิบัติงานในหน้าที่ความรับผิดชอบการมีส่วนร่วมในการจัดการศึกษา

2) ระดมความร่วมมือจากภาคีเครือข่ายในการจัดการศึกษาในหลายลักษณะ เช่น การมีส่วนร่วม

ในการร่วมคิดและตัดสินใจ การมีส่วนร่วมในการสนับสนุนและร่วมดำเนินงาน การมีส่วนร่วมควบคุม

3) พัฒนาระบบการตรวจสอบการดำเนินงานของโรงเรียน

4) สนับสนุนให้มีการให้และการรับบริการหรือความช่วยเหลือจากทุกภาคส่วนทุกรูปแบบ

5) ส่งเสริมการมีส่วนร่วมทั้งด้วยความสมัครใจหรืออาสาสมัคร

ยุทธศาสตร์ที่ 6 จัดสรรทรัพยากรในระบบการศึกษาเพื่อสร้างความรับผิดชอบและลดความเหลื่อมล้ำ

ระหว่างพื้นที่

ผลผลิต : รัฐและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นระดมทรัพยากรเพื่อการศึกษาตามที่กฎหมายกำหนด

ผลลัพธ์ : การมีส่วนร่วมในการจัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาเพื่อพัฒนาการศึกษา

ของรัฐและเอกชนได้อย่างมีคุณภาพ

ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์

1) ร้อยละของเงินอุดหนุนทั่วไปที่จัดสรรเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลแก่ผู้เรียน

2) จำนวนทุนการศึกษาที่จัดสรรให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อย ตามความเหมาะสม

และความจำเป็น

3) สัดส่วนของการจัดสรรงบประมาณให้กับสำหรับผู้เรียนแต่ละกลุ่มโดยคำนึงถึงความเสมอภาคทางการศึกษาและความเป็นธรรม

4) สัดส่วนของการจัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษาในสังกัด

5) จำนวนกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาในสังกัด

กลยุทธ์

1) จัดสรรเงินอุดหนุนทั่วไปเป็นค่าใช้จ่ายรายบุคคลที่เหมาะสมแก่ผู้เรียนการศึกษาภาคบังคับ และการศึกษาขั้นพื้นฐานที่จัดโดยรัฐและเอกชนให้เท่าเทียมกัน

2) จัดสรรทุนการศึกษาในรูปของกองทุนกู้ยืมให้แก่ผู้เรียนที่มาจากครอบครัวที่มีรายได้น้อยตามความเหมาะสมและความจำเป็น

3) จัดสรรงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษาอื่นเป็นพิเศษให้เหมาะสม และสอดคล้องกับความจำเป็นในการจัดการศึกษาสำหรับผู้เรียนที่มีความต้องการพิเศษแต่ละกลุ่มโดยคำนึงถึงความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษาและความเป็นธรรม ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และวิธีการที่กำหนดในกฎกระทรวง

4) จัดสรรงบประมาณเป็นค่าใช้จ่ายดำเนินการและงบลงทุนให้สถานศึกษาของรัฐตามนโยบายแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติ และการกิจของสถานศึกษา โดยให้มีอิสระในการบริหารงบประมาณและทรัพยากรทางการศึกษา ทั้งนี้ ให้คำนึงถึงคุณภาพ และความเสมอภาคในโอกาสทางการศึกษา

5) จัดสรรงบประมาณในลักษณะเงินอุดหนุนทั่วไปให้สถานศึกษา

6) จัดสรรกองทุนกู้ยืมดอกเบี้ยต่ำให้สถานศึกษาเอกชนเพื่อให้พึ่งตนเองได้

7) จัดตั้งกองทุนเพื่อพัฒนาการศึกษาของรัฐและเอกชน

3. การประเมินยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

ตารางที่ 2 การประเมินยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

รายการ	$\bar{X}$	SD	ระดับ
ยุทธศาสตร์ที่ 1 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้ อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต	1.98	.35	น้อย
ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา	2.09	.39	น้อย
ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากำลังคนรวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการ ของการพัฒนาชุมชน	2.03	.32	น้อย
ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาคูครู และบุคลากรทางการศึกษาตามมาตรฐานวิชาชีพ	2.06	.36	น้อย
ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา	2.25	.42	น้อย
ยุทธศาสตร์ที่ 6 จัดสรรทรัพยากรในระบบการศึกษาเพื่อสร้างความรับผิดชอบ และลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่	2.08	.25	น้อย

จากตารางที่ 2 การประเมินยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 ในด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด

อภิปรายผล

1. ระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกด้าน โดยด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดตามลำดับ ดังนี้ 1) ด้านหลักสูตร สื่อการสอน และเทคโนโลยี 2) ด้านระบบประเมินและพัฒนาคุณภาพครู 3) ด้านระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษา 4) ด้านระบบการประเมินผลผู้เรียน 5) ด้านระบบการเงินเพื่อการศึกษา

1.1 ด้านหลักสูตร สื่อการสอน และเทคโนโลยี โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า อยู่ในระดับน้อยทุกข้อ โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2 อันดับแรก ได้แก่ ผู้เรียนเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต และการพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษาที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากความแตกต่างทางด้านเศรษฐกิจของแต่ละครอบครัว โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนที่มาจากครอบครัวยากจนในชนบท ย่อมมีโอกาสและความพร้อมในด้านการเรียนการสอนต่ำกว่าเด็กนักเรียนที่มีความพร้อมสูงกว่า ประกอบกับในสภาพปัจจุบันงบประมาณที่แต่ละโรงเรียนได้รับจากรัฐบาลถูกผูกมัดติดกับจำนวนนักเรียนของแต่ละโรงเรียน เป็นที่ทราบกันดีว่ามีจำนวนนักเรียนในวัยเรียนต่ำลงทุกปีอันเนื่องมาจากโครงสร้างประชากรที่เปลี่ยนไป กล่าวคืออัตราการเกิดลดลง ในขณะที่ประชากรผู้สูงอายุเพิ่มจำนวนมากขึ้นทุกปี ด้วยเหตุนี้อาจเป็นสาเหตุหลักของการเข้าถึงบริการทางการศึกษาการเรียนรู้ในระดับน้อยดังกล่าว สอดคล้องกับการศึกษาของ รุ่งนภา จินตามล และ คมสันท์ ขจรปัญญาไพศาล (2556) ที่ได้ศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาพิจิตร เขต 3 ผลการศึกษาพบว่า ปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษา ครูวิชาการ และครูผู้ปฏิบัติงานด้านเทคโนโลยี สภาพและปัญหาโดยรวมแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 คณะผู้วิจัยเสนอแนะว่าควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการเผยแพร่ผลงานทางวิชาการมากขึ้น ควรส่งเสริมสนับสนุนและให้ความรู้แก่ครูในการผลิตและการจัดทำสื่อการเรียนการสอนต่าง ๆ โดยเฉพาะการจัดทำบทเรียนสำเร็จรูป (CAI) หรือบทเรียนออนไลน์ (E-Learning) และควรนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการตัดสินใจและวิเคราะห์ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพื่อความถูกต้อง

1.2 ด้านระบบการประเมินผลผู้เรียน โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด ได้แก่ มีระบบสารสนเทศเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการกำหนดนโยบายของรัฐและการเลือกสถานศึกษาของผู้ปกครอง ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากข้อมูลที่ได้จากการประเมินผลการเรียนรู้ของผู้เรียนทางโรงเรียนมักจัดเก็บไว้เพื่อเป็นความลับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะการเปิดเผยข้อมูลอาจเป็นการละเมิดสิทธิส่วนบุคคลที่อาจจะสร้างความไม่สบายใจให้กับนักเรียนและผู้ปกครองบางคน ด้วยเหตุนี้จึงไม่มีระบบฐานข้อมูลที่แท้จริงเพื่อนำไปกำหนดเป็นนโยบายของรัฐบาลหรือฝ่ายที่เกี่ยวข้อง สอดคล้องกับ

การศึกษาของ บรรจบ บุญจันทร์, กานต์ เนตรกลาง และ อริสา นพคุณ (2560) ที่ศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา ผลการศึกษาพบว่า ชื่อเสียงของโรงเรียนที่เกี่ยวกับการประเมินผลผู้เรียนมีอิทธิพลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครราชสีมาอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 กล่าวคือ ถ้าหากผู้ปกครองทราบว่าระบบการประเมินผลผู้เรียนอยู่บนพื้นฐานความถูกต้อง ชัดเจน สามารถเข้าถึงระบบสารสนเทศของโรงเรียนได้อย่างรวดเร็ว เป็นปัจจุบัน ก็จะง่ายต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนมากยิ่งขึ้น

1.3 ด้านระบบประเมินและพัฒนาคุณภาพครูโดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2 อันดับแรก ได้แก่ ระบบการพัฒนาครูมีประสิทธิภาพและพัฒนาครูให้มีการนำองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยมาพัฒนาชุมชน ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากครูที่ได้รับการพัฒนาทางวิชาชีพส่วนใหญ่จะนำองค์ความรู้ที่ได้รับไปพัฒนาตนเองเพื่อเข้าสู่วิทยฐานะและมีการย้ายกลับภูมิลำเนาทำให้ไม่สามารถพัฒนาชุมชนได้อย่างเต็มที่ สอดคล้องกับการศึกษาของ Hisschemöller and Hoppe (2001) ที่ได้อธิบายไว้อย่างละเอียดว่า ปัญหาดังกล่าวดูเหมือนจะเป็นเรื่องธรรมดาแต่กลับเป็นปัญหาที่มีผลค่อนข้างรุนแรงซึ่งสามารถจำแนกออกเป็น 2 ประการ ได้แก่ ความเกี่ยวข้องและสอดคล้องกับองค์ความรู้และบรรทัดฐานและค่านิยมอยู่ในภาวะวิกฤติ ปัญหาประการแรกหมายถึงการไม่สามารถนำองค์ความรู้เข้าไปปรับใช้ให้สอดคล้องกับประเด็นปัญหาของชุมชน ปัญหาประการที่สองหมายถึงการไม่สามารถมองเห็นความสัมพันธ์ของประเด็นปัญหา นอกจากนี้ยังเกี่ยวข้องกับปัญหาเชิงเทคนิคของฝ่ายบริหารที่มีต่อปัญหาใด ๆ

1.4 ด้านระบบการประเมินคุณภาพสถานศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อย โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2 อันดับแรก ได้แก่ การส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา และระบบการประเมินคุณภาพภายในของโรงเรียน ซึ่งเป็นหน่วยหลักในการประเมินเพื่อพัฒนาคุณภาพ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากผู้ที่จะมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาจะต้องเป็นผู้ที่มีความตระหนักและเห็นความสำคัญของการพัฒนาทุกประเภทจะต้องอาศัยการศึกษา ซึ่งบุคคลเช่นนี้อาจมีจำนวนไม่มากนัก ประกอบกับสภาวะการแข่งขันและการบีบคั้นทางเศรษฐกิจทำให้ทุกครอบครัวต้องดิ้นรนเพื่อความอยู่รอด และปล่อยให้หน้าที่หลักของสถานศึกษาด้วยเหตุนี้จึงทำให้ระดับการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษาอยู่ในระดับน้อยดังกล่าว สอดคล้องกับการศึกษาของ พงษ์ชัย บุญคง และ ฌอนมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข (2553) ที่ได้ศึกษา ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษาโรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น พบว่า ในการจัดทำหลักสูตรสถานศึกษาต้องอาศัยการมีส่วนร่วมของครูซึ่งครูมีความใกล้ชิดกับผู้ปกครองและนักเรียน หากโรงเรียนมีจุดเน้นที่ไม่ชัดเจน อาจเป็นสาเหตุหนึ่งที่ทำให้ผู้ปกครองเข้ามามีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรในระดับต่ำดังกล่าว

1.5 ด้านระบบการเงินเพื่อการศึกษา โดยภาพรวม อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ส่วนใหญ่อยู่ในระดับน้อยและปานกลาง โดยข้อที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด 2 อันดับแรก ได้แก่ จัดสรรทรัพยากรในระบบการศึกษาเพื่อสร้างความรับผิดชอบและลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ และมีการใช้ข้อมูลผลการประเมินผู้เรียนซึ่งเป็นคะแนนการทดสอบมาตรฐานขั้นต่ำของนักเรียนในการพิจารณาจัดสรรเงินอุดหนุนให้แก่โรงเรียนในเขตพื้นที่ด้อยโอกาสอย่างเหมาะสม ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากนโยบายการใช้ทรัพยากรในระบบการศึกษาขึ้นอยู่กับนโยบายของผู้บริหารของสำนักงานเขตพื้นที่แต่ละแห่ง ซึ่งบางแห่งอาจจะมีจุดเน้นที่แตกต่างกันไปตามสภาพปัญหาและความต้องการ ด้วยเหตุนี้จึงอาจเป็นสาเหตุหลักประการหนึ่งที่ทำให้เกิดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ สอดคล้องกับการศึกษาของ องค์การเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (2555)

ที่สรุปจากผลการสอบโครงการประเมินผลการศึกษา PISA ขององค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ ปี พ.ศ. 2555 พบว่า ปัญหาความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา ในที่นี้หมายถึงความแตกต่างในผลลัพธ์ของการศึกษา โดยหากพิจารณาถึงพื้นฐานที่แตกต่างกัน ไม่ว่าจะเป็นปัจจัยส่วนบุคคลของนักเรียนแต่ละคน ปัจจัยทางด้านครอบครัว หรือความแตกต่างของแต่ละโรงเรียนที่นักเรียนแต่ละคนเข้าเรียนอยู่จะพบว่าปัจจัยทั้งหลายเหล่านี้ ต่างก็มีส่วนทำให้เด็กแต่ละคนได้รับความรู้ ความเข้าใจที่ไม่เท่ากัน จึงสะท้อนออกมาเป็นผลคะแนนสอบที่แตกต่างกันตามไปด้วย

2. ยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 มี 6 ยุทธศาสตร์ ได้แก่ ยุทธศาสตร์ที่ 1 ขยายโอกาสการเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต ประกอบด้วย ผลผลิต/ผลลัพธ์ 6 ตัวชี้วัด 5 กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ที่ 2 ส่งเสริมและพัฒนาระบบเทคโนโลยีดิจิทัลเพื่อการศึกษา ประกอบด้วย ผลผลิต/ผลลัพธ์ 3 ตัวชี้วัด 4 กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ที่ 3 พัฒนากำลังคนรวมทั้งงานวิจัยที่สอดคล้องกับความต้องการของการพัฒนาชุมชน ประกอบด้วย ผลผลิต/ผลลัพธ์ 8 ตัวชี้วัด 6 กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ที่ 4 พัฒนาคู และบุคลากรทางการศึกษา ประกอบด้วย ผลผลิต/ผลลัพธ์ 5 ตัวชี้วัด 5 กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ที่ 5 การส่งเสริมการมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา ประกอบด้วย ผลผลิต/ผลลัพธ์ 6 ตัวชี้วัด 5 กลยุทธ์ ยุทธศาสตร์ที่ 6 จัดสรรทรัพยากรในระบบการศึกษาเพื่อสร้างความรับผิดชอบและลดความเหลื่อมล้ำระหว่างพื้นที่ ประกอบด้วย ผลผลิต/ผลลัพธ์ 5 ตัวชี้วัด 7 กลยุทธ์ ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากทั้ง 6 ยุทธศาสตร์สามารถลดช่องว่างของปัญหาที่เป็นสาเหตุหลักของการทำให้คุณภาพการศึกษาของโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 อยู่ในระดับที่ยังไม่เป็นที่น่าพอใจ นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ที่สร้างขึ้นเกิดจากการสังเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 แล้วนำมาสร้างยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาที่สอดคล้องกับข้อมูลเชิงประจักษ์ หลังจากนั้น ได้ผ่านการพิจารณาความถูกต้อง และความเหมาะสมของรูปแบบฯ โดยการสนทนากลุ่มจากผู้ทรงคุณวุฒิ ที่ให้ข้อเสนอแนะในการปรับปรุงถ้อยคำ สำนวน ที่เหมาะสมกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ในแต่ละยุทธศาสตร์ประกอบด้วย องค์ประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบ ได้แก่ ผลผลิต/ผลผลิต ตัวชี้วัดภายใต้ยุทธศาสตร์ และกลยุทธ์ ซึ่งองค์ประกอบทั้ง 3 องค์ประกอบนี้ ผู้วิจัยได้จากการสังเคราะห์จากวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องและนำมาสู่การกำหนดองค์ประกอบของยุทธศาสตร์ ดังแนวคิดของ ศิริชัย กาญจนวาสี (2553) ที่ระบุว่า เป้าประสงค์เป็นผลงานที่องค์การคาดหวังว่าจะให้เกิดในอนาคตหลังจากดำเนินการตามพันธกิจ ตัวชี้วัดจะเกี่ยวข้องกับการกำหนดหน่วยการของการวัดตามเป้าประสงค์ และสอดคล้องกับแนวคิดของ วิโรจน์ สารรัตนะ (2560) ที่ระบุว่า แนวทางการพัฒนาเป็นวิถีทางที่จะทำให้บรรลุผลในจุดหมายนั้น ซึ่งจุดหมายหนึ่ง ๆ อาจมีแนวทางเพื่อการปฏิบัติที่หลากหลายในทางกลับกันแนวทางหนึ่งอาจเพื่อการบรรลุผลเกินกว่าหนึ่งจุดหมายก็ได้เช่นเดียวกัน

3. การประเมินยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 ในด้านความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความเหมาะสม และความถูกต้อง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากที่สุด ที่เป็นเช่นนี้อาจเนื่องมาจากการเปิดโอกาสให้ผู้ทรงคุณวุฒิ ได้พิจารณาความสอดคล้องของยุทธศาสตร์การยกระดับคุณภาพการศึกษาของโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษา นครราชสีมา เขต 2 โดยผู้วิจัยได้ปรับปรุงแก้ไขตามคำแนะนำ และประเมินรูปแบบโดยผู้เชี่ยวชาญเพื่อให้มีการปรับปรุงรูปแบบให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น ตามแนวคิดการประเมินรูปแบบของ Eisner

(1976, pp. 96-104) ที่เชื่อว่าผู้ทรงคุณวุฒิเป็นเครื่องมือในการประเมินที่มีความเที่ยงธรรมและมีคุณประโยชน์ที่ดี มีมาตรฐานและเกณฑ์มาจากประสบการณ์ของผู้ทรงคุณวุฒินั้น ๆ จึงเห็นว่ารูปแบบที่สร้างขึ้นมีความเหมาะสม นอกจากนี้ยุทธศาสตร์ที่สร้างขึ้นยังครอบคลุมการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 สอดคล้องกับแนวคิดของ สมบูรณ์ ศิริสรธริทธิ (2547, น. 136-140) และ McCauley, Moxley, and Velsor (1998, p. 4-8) ที่กล่าวว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนามีองค์ประกอบสำคัญ คือ ผลผลิต/ผลลัพธ์ ตัวชี้วัด และกลยุทธ์ในการพัฒนา ซึ่งใกล้เคียงกับแนวคิดของ McCauley, Moxley, and Velsor ที่กล่าวว่า ยุทธศาสตร์การพัฒนามีจุดมุ่งหมายที่มุ่งตอบสนองต่อเป้าหมายขององค์การ เพราะวิวัฒนาการของกระบวนทัศน์ (Paradigm) ของการพัฒนาต้องเปลี่ยนไปตามบริบทของหน่วยงานนั้น ๆ นอกจากนี้ ยุทธศาสตร์ที่ผ่านกระบวนการประเมินจากผู้ทรงคุณวุฒิที่เกี่ยวข้องกับการยกระดับคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2 เป็นผู้ประเมินเพื่อพิจารณาตัดสินและตรวจสอบคุณภาพ ซึ่งเกณฑ์ที่นำมาใช้สำหรับการพิจารณาสอดคล้องกับแนวคิดของ Guskey (2000, pp. 56-57) 4 ประการ คือ ความเป็นประโยชน์ ความเป็นไปได้ ความถูกต้อง และความเหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะสำหรับการนำผลการวิจัยไปใช้
 - 1.1 ควรจัดแหล่งเรียนรู้ให้ผู้เรียนเข้าถึงบริการทางการศึกษาและการเรียนรู้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต
 - 1.2 ควรจัดให้มีระบบสารสนเทศเพื่อเป็นฐานข้อมูลในการกำหนดนโยบายของรัฐ
 - 1.3 ควรพัฒนาครูให้มีการนำองค์ความรู้ที่ได้จากงานวิจัยมาพัฒนาชุมชน
 - 1.4 ควรส่งเสริมให้ทุกภาคส่วนมีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพสถานศึกษา
2. ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป
 - 2.1 ควรศึกษารูปแบบการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2
 - 2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่เอื้อและปัจจัยที่เป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2

เอกสารอ้างอิง

- บรรจบ บุญจันทร์ กานต์ เนตรกลาง และ อริสา นพคุณ. (2560). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการตัดสินใจส่งบุตรหลานเข้าเรียนในโรงเรียนสังกัดเทศบาลนครนครราชสีมา. นครราชสีมา : เก่งการพานิช.
- พงษ์ชัย บุญคง และ อนุอมวรรณ ประเสริฐเจริญสุข. (2553). ปัญหาการบริหารจัดการหลักสูตรสถานศึกษา โรงเรียนเอกชน อำเภอเมือง จังหวัดขอนแก่น. *Journal of Education Graduate Studies Research Khon Kaen University*, 4(4), 116-122.
- รุ่งนภา จินตามล และ คมสันต์ ขจรปัญญาไพศาล. (2556). การศึกษาสภาพและปัญหาการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการบริหารงานวิชาการในโรงเรียนสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา ประถมศึกษา กาฬสินธุ์ เขต 3. *วารสารมหาวิทยาลัยนครพนม*, 3(3), 98-107.

- วิโรจน์ สารัตนะ. (2560). *แนวคิด ทฤษฎี และประเด็นเพื่อการบริหารทางการศึกษา* (พิมพ์ครั้งที่ 8). กรุงเทพมหานคร : ทิพย์วิสุทธิ์.
- ศิริชัย กาญจนวาสี. (2553). *การนำแผนยุทธศาสตร์สู่การปฏิบัติ*. กรุงเทพมหานคร : สำนักพิมพ์แห่งจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- สถาบันวิจัยเพื่อการพัฒนาประเทศไทย. (2557). *ยุทธศาสตร์การปฏิรูปการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. กรุงเทพมหานคร : อักษรเจริญทัศน์.
- สมบูรณ์ ศิริสรธริทธิ. (2547). *การพัฒนารูปแบบการพัฒนาคุณลักษณะภาวะผู้นำของคณบดี*. วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตรดุษฎีบัณฑิต บัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, กรุงเทพมหานคร.
- สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2. (2560). *แผนปฏิบัติการประจำปี 2557*. นครราชสีมา : กลุ่มนโยบายและแผน สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษานครราชสีมา เขต 2.
- องค์กรเพื่อความร่วมมือและการพัฒนาทางเศรษฐกิจ (OECD). (2555). *ผลการสอบโครงการประเมินผลการศึกษา Pisa (PISA)*. พ.ศ. 2555. สืบค้นเมื่อ 1 พฤษภาคม 2561, จาก <http://www.bangkokbiznews.com/blog/detail/631580>
- Eisner, E. W. (1976). "Education connoisseurship and criticism." *The Journal of Aesthetic Education*, 10(3), 135-150.
- Guskey, T. R. (2002). *Evaluation professional development*. California : A Sage Publication.
- Hisschemöller, M., & Hoppe, R. (2001). Coping with intractable controversies : The case for problem structuring in policy design and analysis. *Policy Studies Review Annual*, 12(5), 47-72.
- Krejcie, R. V., & Morgan, D. W. (1970). Determining Sample Size for Research Activities. *Educational and Psychological Measurement*, 30(3), 607-610.
- McCauley, C. D., Moxley, R. S., & Velsor, E. V. (1998). *Handbook of leadership development*. San Francisco : Jossey-Bass.

ผู้เขียนบทความ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.กานต์ เนตรกลาง ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ประจำคณะครุศาสตร์
มหาวิทยาลัยราชภัฏนครราชสีมา
เลขที่ 340 ถนนสุระนารายณ์ ตำบลในเมือง
อำเภอเมืองนครราชสีมา จังหวัดนครราชสีมา 30000
E-mail : Nooarisa3 @ gmail.com